

„Arhiv sadašnjosti” – multimedijaska zbirka Sveučilišta za glazbene i izvedbene umjetnosti u Grazu

Jelena Čupić, Susanne Göttlich

Projekt „Arhiv sadašnjosti“ (*Archiv der Gegenwart*) pokrenuo je Arhiv Sveučilišta za glazbene i izvedbene umjetnosti u Grazu, a oživio je u suradnji s Institutom za kompoziciju, muzikologiju, povijest glazbe i dirigiranje početkom akademske godine 2016./2017. Koncept uključuje praktični, umjetnički i arhivsko-dokumentarni dio, a radi se o multimediskoj zbirci čiji je cilj učiniti suvremene kompozitore i njihov rad vidljivijim i dostupnim istraživačkoj zajednici i široj javnosti.

Struktura projekta

Projekt je počeo serijom događanja „U portretu“ (*Im Porträt*), u kojima je rad skladatelja na Sveučilištu predstavljen kroz osobne portrete s glazbom, razgovorima i moderiranom raspravom. Osmišljene su dvije vrste „portretnih” događanja: prvi su susreti uživo sa skladateljem, koji se organiziraju od početka projekta, a drugi, novi format, u obliku okruglog stola u znak sjećanja na pokojne skladatelje, započeo je u akademskoj godini 2019./2020. Multimedijско gradivo nastalo ovim događanjima čini čini temelj internetske platforme „Archiv der Gegenwart“.

H	Haas, Georg Friedrich
K	Kühn, Gerd
L	Lang, Bernhard Lang, Klaus
S	Schmidinger, Helmut Steen-Andersen, Simon
W	Walshe, Jennifer Wozny, Joanna

Zbirke skladatelja na mrežnoj stranici projekta „Archiv der Gegenwart“

Nakon portretnih predstavljanja, skladatelji ili njihove obitelji su zamoljeni da Sveučilišnom arhivu predaju dodatne arhivske zapise, poput glazbenih partitura, skica, rukopisa, programskih knjižica itd. koji su pohranjeni i digitalizirani. Život i rad skladatelja arhivistički su obrađeni u zbirkama na mrežnim stranicama, a svo je gradivo dostupno za pregled i traživanje na zahtjev korisnika. S obzirom na kombinaciju znanstveno relativnog arhivskog gradiva i multimedijске zbirke, ovaj je projekt izazov na više razina jer se moraju ispuniti ne samo kriteriji „digitalne ere“, već i suvremeni akademski i istraživački standardi.

Mrežna stranica „Archiv der Gegenwart“

Mrežna stranica je strukturirana u dva djela: u prvom je dokumentirana serija do sada organiziranih događanja, a u drugom su zasebne zbirke pojedinih skladatelja. Svako događanje „U portretu” sadrži fotografije, deplijane, program i ponekad bilješke moderatora, a audio-vizualni materijal je zbog zaštite podataka dostupan samo u Arhivu.

Zbirke skladatelja prikazane su abecednim redom. Trenutno se na internetu mogu pregledavati sljedeći skladatelji: Gerd Kühn, Georg Friedrich Haas, Bernhard Lang, Klaus Lang, Helmut Schmidinger, Simon Steen-Andersen, Jennifer Walshe i Joanna Wozny, a u pripremi su i osobne stranice drugih skladatelja. Svaka stranica počinje s kratkom biografijom koja opisuje život, skladbe i povezanost skladatelja sa Sveučilištem u Grazu. Ove su stranice, kao i cjela platforma, na njemačkom jeziku, a u tijeku je prijevod stranica na engleski.

Portreti na mrežnoj stranici projekta „Archiv der Gegenwart“

Na svakoj je stranici prikazan materijal pohranjen u Arhivu, strukturiran u nekoliko cjelina: skladateljv umjetnički rad – audio datoteke, glazbene partiture i dr. te dokumentacija o izvođenju i javnoj percepciji djela – koncertni programi, poster, novinski članci, recenzije, fotografije i sl. Sastavni dio svakog portreta predstavlja bibliografija skladateljevih radova te članaka i knjiga o njemu, koja je ujedno i završni dio svake zbirke.

Mrežne stranice projekta ažuriraju se po potrebi, jer skladatelji predaju materijal ne samo poslije portretnog događanja, već i tijekom sljedećih mjeseci i godina. Iz tog je razloga dodatni posao arhivista pratiti skladateljv djelovanje i ažurirati dostupne materijale kako bi portal bio aktualan i prikazivao svo dostupno gradivo. Portalu se može pristupiti i pomoću QR koda.

INFO

Archiv der Gegenwart posjetite na:

<https://www.ausstellung-kug.at/archiv-der-gegenwart/>

Kontakt za više informacija o projektu i mogućnostima suradnje: j.cupic@kug.ac.at.

Aktualni izazovi i moguća rješenja

Međuinstitucionalno planiranje, kao i odnosi s javnošću te organizacija koncertnih večeri, postavljaju više-struke izazove pred sve sudionike projekta, što osobito dolazi do izražaja u suradnji s umjetničkom institutom i uključivanju studenata. Također, nije uvijek lako niti odabrati skladatelja za portretiranje. Stoga se nastavak projekta ne planira na neodređeno vrijeme nego u trogodišnjem razdoblju te je u skladu s time odobren i proračun projekta. Projekt bi dodatno trebalo nastaviti promovirati i serijom izdanja pa je trenutačno u pripremi prvi svezak koji se sastoji od 6 portreta.

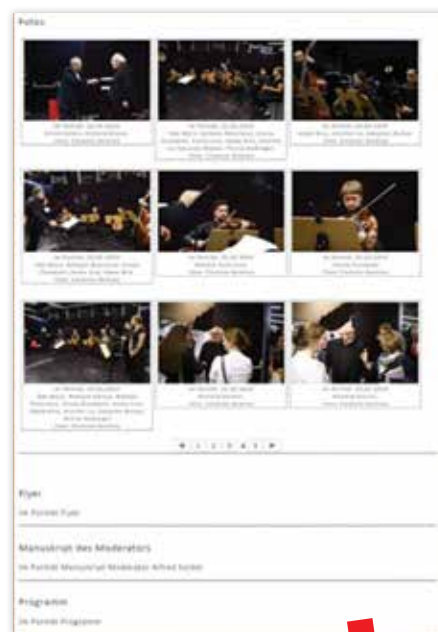
Pravna pitanja vezana uz projekt su još složenija; iako je napravljen predložak ugovora koji bi se mogao primijeniti na sve skladatelje često je potrebno dodavati pojedinačne anekse za različite sporazume. Ideja je naravno imati što više izvornoga gradiva u arhivu, ali svaki sporazum ovisi o prethodnim aktivnostima i dogovorima skladatelja. Kada je u pitanju obrada podataka, opisivanje imena i ekstenzija datoteka je prilično izazovan zadatak, posebno kada se radi s većim količinama podataka primljenim u pojedinim slučajevima.

Pri izgradnji zbirke koriste se tri metode: 1) Konverzija podataka prenosi podatke iz izvornika u drugi format primjenjiv za određenu uporabu u digitalnom okruženju; 2) Migracija podataka, koja podatke iz starijeg sustava pretvara u odgovarajući model podataka aktalnog sustava (podaci se stalno ažuriraju i pohranjuju u novoj verziji); 3) Emulacija podataka, u okviru koje se program koji više ne postoji obnavlja uz pomoć novijih programa.

Svi radni postupci imaju jednu zajedničku karakteristiku, rizik od gubitka informacija i vjerodostojnosti izvornika. Papir se može raspasti, tvrdi diskovi postati nečitljivi, poslužitelji s vremenom prestati raditi, a poznati digitalni oblici se s vremenom raspršiti. Iako postoje razna istraživanja na temu budućnosti medija za dugoročnu pohranu, niti jedna trenutno nije dostupna široj javnosti i preostaje nadati se istom.

Poziv na suradnju

Uzimajući u obzir sve navedeno, kao i činjenicu da je ovaj Arhiv jedini sveučilišni umjetnički arhiv uključen u ICARUS mrežu, ovaj projekt se može i treba shvatiti kao priliku za širenje moguće suradnje koja bi uključila stvaranje digitalnih arhiva za suvremene skladatelje širom Europe, posebno iz istočne i jugoslovenske Europe, budući da aktualna istraživanja pokrivaju uglavnom srednjoeuropsko područje. Takve bi platforme, poput opisane „Archiv der Gegenwart“, mogle stvarateljima i njihovim djelima omogućiti veću javnu vidljivost i povećati interes za njih, kao i potaknuti istraživanja tih tema, pa bi svatko mogao imati koristiti od tih digitalnih arhiva. Opća je ideja projekta stvoriti jedinstvenu europsku mrežu ili platformu suvremene glazbe, uz dodatne naglaske na pojedine teme od zajedničkog interesa, kao što su, primjerice, opisani „portreti“. Svi zainteresirani za suradnju su dobrodošli i pozvani su javiti se projektnom timu i Arhivu. ■

Dokumentarno gradivo iz portreta Richarda Dünsera

